

Demeter info nummer 88 december 2021

Voorwoord

In deze Demeter info staan naast mooie persoonlijke verhalen van onze voorzitter Tineke van den Berg en onze nieuwe landbouw certificeerder Matty Vink enkele belangrijke mededelingen over de inspecties, de tarieven, de licentiehoudersbijeenkomst op 26 februari en de Bio Kennisweek. Dus vergeet niet door te scrollen!

Het is belangrijk dat zoveel mogelijk licentiehouders op de hoogte blijven van al het nieuws rondom ons keurmerk. Stuur deze info door aan uw collega's, ze kunnen zich zelf ook [aanmelden](#) voor deze gratis nieuwsbrief.

En voor rustige momenten onder de Kerstboom; luister naar de inspirerende koe-dialogen met o.a. onze Demeter boeren Bram Borst en Annette Harberink of lees het verslag van ons klimaatcongres.

Namens het Demeter team fijne Kerstdagen en gelukkig nieuwjaar, Bert van Ruitenbeek, directeur Stichting Demeter

**Als verse
voorzitter noem
ik hier graag wat
ik als de
belangrijkste
speerpunten zie
voor Stichting**

Demeter

1. Steeds betere licentievoorwaarden die naar letter en geest worden nageleefd met Collegiale Toetsing voor de boeren en tuinders en Ontwikkelgesprekken voor handel en verwerking als krachtige instrumenten om aan verdere ontwikkeling te werken. Omdat het altijd beter kan, en we als biodynamische landbouw voor de muziek uit willen blijven lopen.
2. Nog meer inclusiviteit en diversiteit in onze organisatie en in de BD-beweging, omdat we de verbinding zoeken met iedereen die een betere landbouw aan het hart gaat.
3. Betere zichtbaarheid in de wereld, omdat juist nu, nu de landbouw op zoek moet naar nieuwe wegen, BD-landbouw gezien en gehoord moet worden en een gidsfunctie kan vervullen. Je kunt goud in handen hebben, maar het wordt pas iets waard als het de (hele) wereld ten goede komt.

Samen met een energiek bestuur (dat nog wel een energiek bestuurslid kan gebruiken!) en de onvermoeibare en bezielde medewerkers van de Stichting, ga ik mij hier de komende jaren graag volop voor inzetten. We staan natuurlijk open voor al uw suggesties en goede ideeën!
Tineke van den Berg

Waar staat bio in het regeerakkoord?

Veel tekst over vermindering stikstof, uitkoop bedrijven, maar waar vinden we het woord biologisch in het regeerakkoord?

Onze reactie hierop waarmee we nog wat lobby verrichten.

[Reactie regeerakkoord.](#)

Licentiehouders-bijeenkomst 26 februari 2022

Ook komend jaar organiseren we voor onze licentiehouders een bijeenkomst waar na een korte presentatie over onze werkgebieden en de financiën gelegenheid is voor vragen en discussie.

We combineren dit met de winterconferentie die georganiseerd wordt door De BD-Vereniging bij Aeres Warmonderhof in Dronten, Wisentweg 12.

De winterconferentie bouwt voort op het internationale thema 'Kwaliteit'. U kunt zich met korting inschrijven voor het hele dagprogramma via de [BD-vereniging](#)

Voor degenen die wel enige inspiratie willen opdoen, maar vooral willen komen voor de licentiehouders-bijeenkomst kunnen zich voor onderstaande programmaonderdelen gratis aanmelden bij stichting [Demeter](#) o.v.v. licentiehouders-bijeenkomst.

U bent dan welkom vanaf 13.00 uur voor inschrijving en lunch waarna:
14.30 Voordracht Edith Lammerts van Bueren, emeritus-hoogleraar Biologische Plantenveredeling
Biologisch-Dynamische landbouw: volwaardige voeding voor mens en aarde
15.15 – 16.30 Licentiehouders-bijeenkomst in de Hofzaal

De licentiehouders-bijeenkomst is met name bedoeld om te luisteren naar de vragen en opmerkingen van de licentiehouders. Mogelijke onderwerpen zijn de (nieuwe) voorwaarden, hoe vullen we de sociale voorwaarden in Nederland pragmatisch in? En een vooruitblik op 100 jaar BD-landbouw. Suggesties zijn nog welkom!

Normaanpassingen BFDI in voorbereiding

Er zijn vier onderwerpen waarop een revisie van de internationale voorwaarden in voorbereiding is, te weten:

- 1) Bijen houden (volledige revisie van de huidige internationale bijen-standaard)
- 2) Hoofdstuk 7.14 Alcoholische dranken en alcohol voor verdere verwerking
- 3) Hoofdstuk 7.13 Cider, fruitwijnen en azijn
- 4) Onderafdeling voor geneeskrachtige planten

Het is de bedoeling om met input van de stakeholders (licentiehouders, experts, etc) om in online bijeenkomsten in januari en februari 2022 een aanpassing van de voorwaarden voor te bereiden. Deze voorzet zal door het Internationale Standards comité worden omgezet tot een definitief motie voorstel.

Indien er nog stakeholders zijn die interesse in hebben en een bijdrage willen leveren vanuit Nederland dan horen wij het graag. Neem voor informatie contact op met [René](#).

Mestkwaliteit

Mede naar aanleiding van de onderzoeken van Buis en Mantingh is aan Demeter (en dus aan de DVC) gevraagd om te kijken naar de kwaliteit van de mest en gevraagd om aanscherping van het gebruik van gangbaar strooisel, al dan niet via de biologische mest. Het aanpassen van de Demeter voorwaarden op dit punt kan grote consequenties hebben.

Na een intensieve en vruchtbare discussie is besloten om in het 1^e kwartaal van 2022 een voorstel te maken voor aanpassing van het samenwerkingsovereenkomst tussen Demeter en biologische boeren met als doel het verlagen van de insleep van de hoeveelheid gangbaar stro op Demeter-bedrijven.

Wordt vervolgd.

Publicatie Handboek Vernieuwde Demeter Voorwaarden

Uiterlijk begin januari wordt het totaal vernieuwde Voorwaarden Handboek gepubliceerd op onze website. De inhoud is aangepast om meer in lijn te komen met de Internationale Demeter Standaard.

Het geeft de Internationale Voorwaarden weer, aangevuld met de specifieke Nederlandse Voorwaarden. Hiermee is een betere afstemming met Internationaal geborgd.

Wijzigingen DVC

We zijn verheugd dat Edwin Crombags van Weerribben Zuivel heeft toegezegd om deelnemer te worden van de DVC. Hij zal vanaf komend jaar Marion Schoenmakers gaan vervangen, die heeft aangegeven dat zij de werkzaamheden niet meer kan combineren met haar overige werkzaamheden. In februari gaan we haar bedanken voor haar jarenlange inzet en bijdragen aan de Demeter voorwaarden en ontwikkeling. Tevens zijn we nog op zoek naar een veehouder om de DVC te versterken. Indien u interesse heeft of vragen hierover dan kunt u reageren naar [René](#) (06-48494509).

DLC

Distributievoorzwaarden Handel & Verwerking

Graag willen we jullie attenderen op het feit dat vanaf 2022 de overgangstermijn voor de

implementatie van de distributievoorzwaarden voor handel en verwerking voorbij is en dat ook bestaande handelaren en verwerkers hier aan moeten voldoen. Aandachtspunt hierbij is het opstellen van een meer-jaren ontwikkelingsplan en het houden/participeren in evaluatie- en ontwikkelingsgesprekken. Om jullie hierbij van dienst te zijn hebben we een poster ontwikkeld die kan helpen bij het gesprek en een lijst met hulpvragen. Jullie kunnen deze vinden op de website onder [downloads](#). Een groter formaat poster zoals A3,A2 of A1 (pdf) kunt u opvragen bij [Joke Doorschodt](#).

Inspecties 2022

Geen combi inspecties met SKAL meer en risico-gericht inspecteren

Vanaf 2022 kunnen we op grond van aanbestedingsverplichtingen die SKAL vanuit LNV krijgt opgelegd de controles niet meer gedeeltelijk combineren met de biologische inspecties. Daarom hebben we in afstemming met Control Union gekeken welke combi's mogelijk zijn met andere programma's (zoals Global GAP). Ongeveer 35% van de boeren kan nog gecombineerd worden door CUC met andere programma's.

Om de totale kosten beheersbaar te houden en toch voor een goede borging van het keurmerk te zorgen gaan we:

- Ruim 20% van de boeren met een laag risico niet inspecteren in 2022. We maken gebruik van de ontheffingsmogelijkheid die Demeter Internationaal ons hiervoor heeft gegeven.
- Maximaal gebruik maken van de combi-mogelijkheden die CUC heeft met andere programma's (zowel boeren als handelaren/verwerkers). CUC zal ongeveer 75% van de Demeter inspecties in Nederland uitvoeren. We gaan hiervoor drie nieuwe inspecteurs van CUC opleiden voor de Demeter inspecties.
- De overige 20 á 25 % van de inspecties laten we door de groep van Audire-inspecteurs (ZZP-ers) uitvoeren.
- De inspecties in Vlaanderen worden jaarlijks uitgevoerd door de inspecteurs van Tüv-Nord Integra. (de overige 25% van de inspecties)
- In onze database gaan we de licentiehouders indelen op basis van risico. Zodat we in de komende jaren meer risico-gericht kunnen inspecteren

Tenslotte heeft onze voorzitter aan het bestuur van SKAL en naar de minister van LNV een brief gestuurd met de vraag om in de toekomst de mogelijkheid tot combi SKAL-Demeter inspectie weer mogelijk te maken.

Als er vragen zijn dan horen wij het graag [René](#).

Aanpassing Tarieven 2022

In de afgelopen bestuursvergadering is besloten om de niet omzet afhankelijke bijdragen van de licentiehouders in 2022 te verhogen met gemiddeld 2,5% inflatiecorrectie. Dit zal vanaf 2022 jaarlijks plaatsvinden. Het nieuwe tarievenblad is te vinden op de Demeter [website](#).

Minimumprijs voor bananen

Vanaf 2022 geldt er een minimumprijs waarvoor boeren hun Demeter bananen mogen verkopen. Het voldoen aan deze minimumprijs voorwaarden zal ook worden gecontroleerd en is een voorwaarde voor het Demeter certificaat. In deze prijs zit een opslag van 50 ct (USD) om de sociale omstandigheden te verbeteren en stappen te zetten richting 'living wage'. Indien u bananen wil verkopen en importeren neem dan in ieder geval van te voren contact op met [René](#).

Relevante certificerings formulieren

Al onze formulieren die relevant zijn voor certificering staan helemaal links bovenaan op onze homepage onder downloads op onze [website](#)!

Controleer uw gegevens op onze website

Wij willen onze licentiehouders vragen om hun gegevens die vermeld staan op onze website te controleren. Klopt het niet dan graag doorgeven via een mail aan het [info](#) adres.

Opgave prognose Demeter omzet 2022

De licentiehouders handel, verwerking en boeren verwerkers hebben begin december weer de vraag gekregen om hun prognose over 2022 van de Demeter omzet door te geven. U kunt deze mail direct [beantwoorden](#) met de inschatting Demeter omzet die u over 2022 verwacht. U heeft daar twee weken de tijd voor. Indien er geen omzet is doorgegeven na 31 december zijn wij genoodzaakt zelf een inschatting te maken.

Biokennisweek 2022 met boerentronrede Krispijn

Wederom zal de Biobeurs een online Biokennisweek worden van maandag 10 januari t/m donderdag 13 januari is er een breed aanbod aan workshops waarvan een aantal uit de studio's van de Brabanthallen.

Krispijn van den Dries van Demeter akkerbouwbedrijf BioRomeo verzorgt dit jaar de boerentronrede waarmee de Biokennisweek op donderdagmiddag om 17.30 wordt afgesloten.

Vanzelfsprekend organiseren we ook een introductie op de doorschakelcursus naar Demeter voor boeren en tuinders. Leen Janmaat en Petra Derkzen doen dat op maandag 10 januari om 14.00 uur

De ticketprijzen zijn gestegen naar 75 euro. Leden van verenigingen die aangesloten zijn bij Bionext krijgen 25 euro korting. Bent u bij ons als boer of tuinder aangesloten en geen lid van BioHuis dan kunt u ons een mail sturen (1 per bedrijf) Wij sturen u dan een code waarmee u 25 euro korting krijgt bij het bestellen van uw ticket.

In dat geval kunt u ons een mail sturen voor met verzoek kortingscode naar [ons kantoor](#)

Verdere info over het programma klik op [BioBeurs](#)

Podcastserie 'Koe-Dialogen' over de toekomst van de koe

Op de vraag of we over het lot van de koe mogen beschikken zegt biodynamisch melkveehouder en mede oprichter van Caring Farmers Annette Harberink: "Ik moet dan denken aan de tam gemaakte vos in het beroemde sprookje van de kleine prins. Zo hebben wij de koeien tam gemaakt, we kunnen ze niet zomaar het bos in sturen, we moeten voor ze zorgen'. Ze hoopt dat een kleinschaliger veehouderij in Nederland zal blijven bestaan. "Omdat het mooi is om dieren te verzorgen en Nederland over veel geschikt grasland beschikt."

Inmiddels zijn er twee podcasts verschenen, die ook verspreid zijn middels de nieuwsbrief van 'de boerderij' Heel inspirerend

om naar de totaal zes sprekers in deze podcasts te luisteren. In de eerste aflevering vertelde Bram Borst van de biodynamische boerderij de Buitenplaats in de kop van Noord-Holland hoe hij leerde praten met zijn koeien toen hij worstelde met het naar de slacht brengen van de dieren. Zijn koeien vertelden hem dat zij het “niet okay vinden dat ze uiteindelijk worden geslacht, maar het wel accepteren.” Bram ziet geen toekomst voor de intensieve veehouderij in ons land: “Dat is volstrekt onmogelijk.”

[Podcast 1](#) met o.a. Bram Borst

[Podcast 2](#) met o.a. Annette Harberink

Matty's eerste weken bij Demeter

Mijn eerste weken bij Demeter zijn inmiddels achter de rug. Ondanks de huidige maatregelen rondom corona, die het inwerken in een nieuwe baan niet echt makkelijker maken, kon er gelukkig ook een heleboel ook wél! Inmiddels heb ik mijn nieuwe collega's aardig leren kennen tijdens lunchwandelingen door de tuin en het bos grenzend aan ons kantoor op de prachtige Kraaijbeekerhof in Driebergen. Afgelopen maand mocht ik de Demeter doorschakelcursus volgen, die veel van onze boeren licentiehouders ook gevolgd zullen hebben. Daar kreeg ik al de kans om kennis te maken met een diverse groep geïnteresseerde boeren. Ook viel ik met mijn neus in de boter toen ik aanwezig mocht zijn bij het BD/Demeter congres 'Ademen in de klimaatcrisis' waar een aantal heel inspirerende sprekers vertelden over hun visie, passie en missie over de rol van de landbouw.

De afgelopen maand heb ik al meer geleerd dan ik voor mogelijk had gehouden, en één van de dingen die ik heb geleerd, is dat er nog heel veel te leren valt! Gelukkig hebben mijn collega's enorm veel kennis en ervaring en staan ze altijd klaar om mijn vragen te beantwoorden. Daarnaast blijf ik doorleren op de Warmonderhof in Dronten. Daar zit ik in het laatste jaar van de studie biologisch dynamische landbouw. Ik loop stage op zelfoogsttuin PLUK! in Amsterdam, waar ik wekelijks buiten met mijn handen kan werken en nog meer leer en ervaring opdoe over de praktijk.

Een van mijn docenten heeft me geïnspireerd om Nederland op de fiets te ontdekken. De natuur en landbouw geven uitdrukking aan de bodem die eronder zit, en aan de cultuur van de mensen die er wonen. Deze zomer fietste ik met mijn tentje over een kronkelend Fietserpad van de mergelafgraving in Maastricht naar de uitgestrekte polders van Pieterburen aan de Waddenzee. Het was weer eens een bevestiging van de schoonheid en diversiteit van Nederland. Ik hoop de komende tijd bij Demeter ook een klein steentje bij te dragen aan meer schoonheid en diversiteit in ons land en samen te werken aan de landbouw van de toekomst.

[Matty Vink](#)

**Lees het verslag van inspirerend congres
over bd landbouw en het klimaat**

Extinction Rebellion activiste en boerendochter Roos Saat riep op tot actie: "Laat iedereen zien dat de landbouw in Nederland toekomst heeft. Dat het anders moet, en vooral, dat het anders kan." Op de themadag 'Ademen met de klimaatcrisis in de biodynamische landbouw' op zaterdag 26 november in Antropia klonk hoop en wanhoop. NU

veranderen is urgent, maar we zitten vast in de greep van de gevestigde belangen. Het is een dag waar tegenstellingen zichtbaar worden én verbondenheid wordt gevoeld. Een dag waar de hartenkreet klinkt om het verhaal van de biodynamische en andere vormen van agro-ecologische landbouw en de kansen en oplossingen die zij bieden overal te vertellen. Voor een ieder die er niet bij kon zijn of het nog even rustig wil nalezen, het [verslag](#).

Nog krap een week tot Midwinter, en dan: Kerst!

Ik hou van de Adventtijd.

Het land ligt geploegd, de tarwe is gezaaid, de koeien zijn op stal. Het buitenwerk is voor even klaar. In de natuur trekt het leven zich terug.

De vier weken tot Kerstmis gebruik ik om innerlijk ook tot stilstand te komen. Het is een mooie parallel met wat er in de natuur gebeurt.

De zon raakt de Steenbokkeerkring op het zuidelijk halfrond, en is op het verst van ons verwijderde punt van het jaar. Tussen het van ons af bewegen, en weer naar ons terugkeren, is er even een punt van stilstand: de winterzonnnewende.

Ook in de natuur lijkt alles stil te staan. Dat noodzakelijke punt van stilstand is echter, net als bij de zon, het keerpunt richting een nieuw seizoen. Het tarwezaad in de akker, de kalveren in de koeienbuiken, de knoppen aan de hazelaar, ze maken allemaal dezelfde beweging door. De wintertijd is als de inademing van de aarde.

Dat kan het voor ons mensen ook zijn. In deze meest ingetogen tijd van het jaar kunnen we in plaats van uitbundig buiten te werken, ons innerlijk werk doen. De dagen worden stil en rustig en er komt ruimte in mijn hoofd om te studeren, en vaker te mediteren.

Zo brengt de winter niet alleen rust, maar ook verdieping. Zo is de donkere tijd, waarin je weet dat na de kortste dag de zon haar terugreis begint, ook een tijd van verwachting en hoop.

En dan wordt het Kerstmis. De geboorte van het licht, in de natuur, in de mensenharten, en -hoofden. Het klinkt prachtig in de grondsteenspreuk van de Antroposofische Vereniging:

*"In het keerpunt der tijden
trad het wereld-geestes-licht
in de wezensstroom van de aarde;
nachtelijk donker
had zijn macht verloren;
licht, helder als de dag,
begon te stralen in mensenzielen;
licht, dat verwarmt de arme herdersharten;
licht, dat doorstraalt de wijze koningshoofden.
Goddelijk licht,
Christus-Zon,
Verwarm onze harten;
doorstraal onze hoofden;
opdat goed moge worden wat wij vanuit ons hart willen grondvesten,
en wat wij vanuit ons hoofd doelbewust richting willen geven."*

Ik wens ieder een goede Adventtijd en een mooi Kerstfeest. En dat we de opgedane winterervaring volgend jaar de wereld ten goede mogen laten komen.

Tineke van den Berg, voorzitter Stichting Demeter

Mutaties

Nieuwe Aspiranten Landbouw

- Harry en Chonda Luring met een gemengd akkerbouw en melkvee bedrijf in Onstwedde

Nieuwe Licentiehouders Landbouw

- Veldkleur met een bloementeelt bedrijf in Rummen, België

Nieuwe Licentiehouders Handel en Verwerking

- Lema Vof met handel in Citrus fruit (vanuit Griekenland)
- Polderfresh Verwerking BV, met wassen en verpakken van winter wortels
- Clearspring met handel in droogwaren in Haulerwijk

Nieuwe Demeter producten

- Machandel, doperwten en wortelen conserven, linzen natriumarm met tomaten, mais natriumarm, mayonaise, sperziebonen natriumarm, witten bonen natriumarm.
- Noorderbos VOF met Drentse Blauwe Bessen diepvries
- Pluimveebedrijf Boerveenshof met kip

Opzeggingen Demeter licenties

- Hazelbroekhoeve uit Overloon heeft zich als aanvrager weer afgemeld.
-

Facebook

Instagram

Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u info@stichtingdemeter.nl toe aan uw adresboek.